

GUIA

DE PRÀCTIQUES CORRECTES
D'HIGIENE PER A LES EXPLOTACIONS
LLETERES DE BESTIAR OVÍ I CABRUM

Generalitat
de Catalunya

GUIA

DE PRÀCTIQUES CORRECTES
D'HIGIENE PER A LES EXPLOTACIONS
LLETERES DE BESTIAR OVÍ I CABRUM

Aquest document ha estat reconegut oficialment
per les autoritats competents en matèria de
seguretat alimentària de Catalunya.

Participants:

Associació de Ramaders de Cabrum de Catalunya (ARCC)
Associació Interprofessional Lletera de Catalunya (ALLIC)
Agrupació de Defensa Sanitària d'oví i cabrum del Vallès-Maresme

Revisat pel grup d'autocontrol de l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària, on hi ha representants de:

Agència de Protecció de la Salut
Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural
Agència de Salut Pública de Barcelona
Agència Catalana del Consum
Departament de Medi Ambient i Habitatge
Departament d'Innovació, Universitats i Empresa
Federació de Municipis de Catalunya
Associació Catalana de Municipis i Comarques

© Generalitat de Catalunya. Departament de Salut

Text: equip de treball de la Guia

Coordinadora: Gemma Garcia Clotet

Edita: Agència Catalana de Seguretat Alimentària

Assessorament lingüístic: Lúdia Vázquez Teruel

Disseny gràfic i maquetació: Dosis, Projectes Gràfics

El sector productor de llet d'oví i de cabrum a Catalunya representa aproximadament l'1% del total de la producció lletera. La llet d'aquestes explotacions es destina bàsicament a l'elaboració de productes lactis, especialment formatges, alguns dels quals s'obtenen a partir de llet crua. Aquest ús ens ha d'empènyer no només a produir una llet de gran qualitat sinó també, a garantir la protecció de la salut dels consumidors.

El context normatiu actual és relativament complex i, entre d'altres, estableix tota una sèrie de requisits dirigits a assolir un alt nivell de seguretat alimentària. En la *Guia de pràctiques correctes d'higiene per a les explotacions lleteres de bestiar oví i cabrum* (GPCH de l'oví i el cabrum) hi trobareu la normativa interpretada, ja que establím unes directrius per facilitar-ne el compliment i alhora per donar les màximes garanties de seguretat alimentària pel que fa a les llets d'oví i de cabrum.

Aquesta Guia ha estat revisada i reconeguda oficialment per les organitzacions que tenen caràcter d'autoritat sanitària a Catalunya. Per aquest motiu, també esdevé el document de referència per a aquelles persones que realitzen els controls oficials. La interpretació de la norma que exposem en la Guia és la que es considera correcta d'aplicar, amb la qual cosa es volen evitar interpretacions subjectives, tant per part de ramaders com per part de qui fa el control oficial.

Encara que acollir-se a la GPCH de l'oví i el cabrum té caràcter voluntari, l'opció contrària comporta que cada explotació ha d'elaborar el seu document d'autocontrol, el qual caldrà que sigui valorat, doncs, per les persones responsables d'aquest control oficial.

Així mateix, aquest document ha obtingut el vistiplau del Consell Català del Consum –Consell que acull les associacions de consumidors que actuen a Catalunya–, la qual cosa suposa que la present Guia també esdevé un compromís cap als ciutadans per treballar d'una manera determinada.

L'equip redactor de la Guia

INTRODUCCIÓ.....	6
Metodologia de treball	6
Ús de la Guia	6
 1. TRAÇABILITAT	8
1.1. Traçabilitat dels animals.....	8
1.2. Traçabilitat de la llet.....	12
 2. ALIMENTACIÓ	13
2.1. Producció d'aliments	13
2.2. Compra d'aliments	14
2.3. Emmagatzematge d'aliments.....	16
2.4. Subministrament d'aliments	17
 3. SUBMINISTRAMENT D'AIGUA ALS ANIMALS.....	19
 4. ESTAT SANITARI DELS ANIMALS	21
 5. MEDICAMENTS I TRACTAMENT DELS ANIMALS	23
5.1. Emmagatzematge dels medicaments	23
5.2. Tractament dels animals	24
 6. MUNYIDA I EMMAGATZEMATGE	26
6.1. Local de munyida i lleteria	26
6.2. Materials, equips de munyida i refrigeració de la llet.....	28
6.3. Personal de munyida	31
6.4. Pautes de munyida.....	32
 7. RECOLLIDA DE MOSTRES.....	34
 8. QUALITAT DE LA LLET.....	35
 9. MEDI AMBIENT	36
 10. BIOSEGURETAT	38
 11. BENESTAR ANIMAL	40
 ÍNDEX D'ANNEXOS	43

INTRODUCCIÓ

Metodologia de treball

L'elaboració de la Guia ha estat coordinada pels tècnics de l'Associació Interprofessional Lletera de Catalunya i ha comptat amb la participació de l'Associació de Ramaders de Cabrum de Catalunya i dels equips veterinaris de les associacions de defensa sanitària que realitzen els controls.

Ús de la Guia

La Guia consta de diversos apartats i subapartats, els quals compten amb un quadre que descriu els requisits obligatoris, les pràctiques correctes, els autocontrols i els registres:

 Els requisits obligatoris són extrets de la normativa vigent i, per tant, tenim l'obligació de complir-los tal com el seu nom indica.

 Les pràctiques correctes són els requisits que donen nom a aquesta Guia i constitueixen les pràctiques recomanades per al millor funcionament de l'explotació.

 Els autocontrols representen el control i la verificació d'allò que és obligatori o recomanat; en cas que es detectin desviacions o incidències durant els autocontrols cal deixar-ne constància, així com anotar les mesures aplicades per resoldre-les.

 Els registres formen un apartat que no és present en tots els subapartats de la Guia; tenen la finalitat d'aclarir al responsable de l'empresa –un cop els hagi revisat– en quins punts cal introduir canvis per incrementar el grau de seguretat alimentària, és a dir, són eines de millora continuada. NOMÉS DE FORMA SECUNDÀRIA, serveixen per demostrar a terceres persones que es porta a terme un autocontrol efectiu.

En diferents punts hi ha valors de referència marcats com a REFERENTS, per la qual cosa, si l'explotació decideixi utilitzar-ne uns altres, cal que en aquesta mateixa Guia n'expliqui el perquè; ho podeu fer en un document en blanc titulat *Els meus autocontrols*, al final de la Guia. Recordeu que tots els procediments són bons si el resultat final és el mateix.

Per facilitar-vos la comprensió i la implantació d'aquesta Guia hem cregut convenient d'incloure-hi els annexos següents:

- Annex I: *Pla de control de plagues*. Assessora en l'aplicació de diferents mesures per lluitar contra mosques, rates, etc.
- Annex II: *Elaboració de pinsos en l'explotació*. Permet conèixer la classificació de l'explotació i indica els controls que cal fer i els registres consegüents.
- Annex III: *Registre d'entrada d'aliments*. Ajuda a assolir unes bones pràctiques –encara que no és de compliment obligat–, ja que permet controlar què s'hi compra, on s'emmagatzema, per a quins animals serveix, etc.; a més, assegura la traçabilitat alimentària dins la granja.
- Annex IV: *Pla de neteja i desinfecció*. Detalla què cal netejar, com i quan, tenint en compte que sols és un referent.
- Annex V: *Aigua en l'explotació*. Explica els paràmetres que és obligatori controlar en l'aigua de beguda dels animals i en l'aigua de neteja.
- Annex VI: *Malalties de declaració obligatòria*. Resumeix les malalties més freqüents o d'interès econòmic que afecten les explotacions de cabres i ovelles.
- Annex VII: *Registre de tractaments administrats*. És de compliment obligat, però no hi ha un document oficial; en proposem un.
- Annex VIII: *Paràmetres legiscats per a la llet crua*. Exposada detalladament els de compliment obligat per a la llet.
- Annex IX: *Lactància artificial en explotacions lleteres*. Descriu les bones pràctiques per a aquelles explotacions que portin a terme aquesta tasca.
- Annex X: *Registres que cal mantenir*. Són els derivats de la implantació d'aquesta Guia, la majoria dels quals ja hi són en gran part de les explotacions catalanes.
- Annex XI: *Els meus autocontrols*. Cal escriure allò que es fa de forma diferent en l'explotació respecte del que detalla la Guia.
- Annex XII: *Acolliment en aquesta Guia*. Cal signar aquest document per deixar constància que el responsable de l'explotació s'adhereix a les propostes de la Guia i que la hi implantarà.

1. TRAÇABILITAT

1.1. Traçabilitat dels animals

REQUISITS OBLIGATORIS 15

- ▶ Cal identificar individualment tots els animals reproductors (i els destinats a reposició), d'acord amb la normativa que els pertoca:
 - Els **animals nascuts abans del 9 de juliol de 2005**, amb el cròtal de sanejament –a Catalunya amb un format ES CAT NNNN LL– (tret que s'hagi autoritzat identificar-los amb els 2 cròtals i el bol ruminal).
 - Els **animals nascuts a Catalunya després del 9 de juliol de 2005**, amb doble cròtal –un a cada orella– i un bol ruminal amb un transponedor electrònic (xip), amb el mateix codi que el dels cròtals, del tipus ES + 12 dígits (es preveu excepcions, amb autorització prèvia de l'autoritat competent).

S'han d'identificar abans dels 6 mesos d'edat i sempre abans de sortir de l'explotació.

- ▶ Cal identificar els animals que es destinen a sacrifici abans dels 12 mesos d'edat dins del territori nacional amb un únic cròtal col·locat a l'orella esquerra, abans de sortir de l'explotació de naixement, amb el codi d'identificació de l'explotació de naixement (codi REGA). Per tant, hi pot haver xais/cabrits sense identificar en l'explotació de naixement, si **no s'han mogut mai i sempre que tinguin menys de 6 mesos d'edat**.

- ▶ Cal identificar electrònicament només amb el bol ruminal el bestiar oví, tret d'autorització expressa de l'autoritat competent.

- ▶ El bestiar cabrum es pot identificar electrònicament amb la polsera electrònica situada al travador (*quartilla*) de l'extremitat posterior dreta –com a mètode alternatiu al bol ruminal–, però amb autorització expressa de l'autoritat competent.

- ▶ Cal que els animals procedents d'altres comunitats autònomes conservin els identificadors electrònics alternatius al bol ruminal previstos per la norma estatal i que hagin estat autoritzats per l'autoritat competent de dites comunitats autònomes.

- ▶ Cal incloure en el document de trasllat dels animals el tipus de dispositiu i la localització exacta, quan la identificació electrònica no és el bol ruminal.

continua a la pàgina següent >

- ▶ Cal que els animals destinats a intercanvis intracomunitaris o exportacions a països tercers vagin identificats de manera individual amb els cròtals i el bol ruminal (o amb un cròtal electrònic i un cròtal visual, amb autorització prèvia) encara que siguin animals d'engreix destinats directament al sacrifici.
- ▶ Cal anotar en el llibre de registres de l'explotació:
 - Tots els moviments d'entrada i sortida fent constar la data, el nombre d'animals, el codi de l'explotació de procedència/destinació i el número de la guia, per espècie (oví/cabrum) i categories d'animals:
 - no reproductors menors de 4 mesos
 - no reproductors de 4 a 12 mesos
 - reproductors mascles
 - reproductors femelles
 - El cens total d'animals mantinguts en l'explotació el dia 1 de gener de cada any, per espècie i categories.
 - El balanç de reproductors, cada cop que es realitzi una entrada/sortida o quan els animals de l'explotació adquireixin la condició de reproductors.
 - Les substitucions dels identificadors, si n'hi ha.
 - El codi d'identificació individual, l'any de naixement, la data d'identificació, la raça (i el genotip, si es coneix) i el mes i l'any, en cas de mort en l'explotació.
- ▶ Cal conservar la documentació sanitària de trasllat (certificat sanitari de moviment o document sanitari de trasllat –autoguia–) de tots els moviments d'entrada/sortida dels animals, com a mínim durant 3 anys després que s'hagi produït el moviment i heu de tenir-la a disposició de l'autoritat competent.
- ▶ Cal declarar anualment –abans de l'1 de març de cada any– el cens total d'animals, per espècie i categories, mantinguts en l'explotació el dia 1 de gener.
- ▶ Cal que els animals que arriben a l'explotació proveniguin d'una explotació o d'una zona que no estigui subjecta a una prohibició/restricció en el moviment d'animals, per motius sanitaris.
- ▶ Cal declarar a l'autoritat competent, els moviments d'entrada/sortida d'animals en el termini màxim de 7 dies després que s'hagin produït.
- ▶ Cal comunicar la mort d'un animal identificat electrònicament a l'autoritat competent.
- ▶ Cal avisar el servei de recollida per retirar el cadàver.
- ▶ Cal disposar d'un contracte de recollida i transport amb un gestor de residus autoritzat per al tractament d'animals morts.

PRÀCTIQUES CORRECTES 6

- Heu d'apartar els cadàvers de la resta del ramat cap a una zona accessible als serveis de recollida.
- Heu de deixar els cadàvers en un contenidor d'ús exclusiu per a aquesta funció.
- Heu d'avisar ràpidament l'empresa contractada perquè retiri els cadàvers abans de 48 hores.
- Heu de situar els contenidors en la zona bruta de l'explotació, però amb accés des de la zona neta (zona d'activitat ramadera), a fi de poder-hi abocar les baixes.
- Heu de situar els contenidors sobre una superfície de neteja i desinfecció fàcils, si pot ser pavimentada i amb un desguàs per recollir els líquids de neteja; cal netejar i desinfectar preferentment després de cada recollida, i adoptar mesures per desinsectar i desratitzar la rodalia (vegeu l'annex I *Pla de control de plagues*).
- Els contenidors han de:
 - Ser estancs –per evitar la pèrdua de líquids– i amb tancament –per evitar la transmissió d'olors.
 - Mantenir constantment la tapa tancada, per evitar la presència de rosegadors, aus i insectes.
 - Tenir establerta una freqüència de neteja i desinfecció, i un manteniment periòdic per part del propietari.

AUTOCONTROLS 3

- Heu de mantenir els registres al dia.
- Heu de demanar els identificadors perduts (cròtals, bols ruminals o polseres electròniques) tan aviat com detecteu que els animals els han perdut.
- Heu de sol·licitar la identificació dels animals als veterinaris habilitats –dels animals de reposició, abans que tinguin 6 mesos d'edat–; heu de sol·licitar la reidentificació amb el bol ruminal, en cas que s'hagi perdut i ja disposeu del bol duplicat.

REGISTRES 4

- 📄 Sol·licituds d'identificadors perduts (visuals o electrònics)
- 📄 Llibre o fulls de registre de l'explotació
- 📄 Documentació sanitària de trasllat (certificats sanitaris de moviment i autoguies)
- 📄 Albarans del gestor de recollida de cadàvers

1.2. Traçabilitat de la llet

REQUISIT OBLIGATORI 1

- ▶ Cal conservar el registre de lliuraments de la llet i els rebuts corresponents durant un període mínim de 3 anys.

AUTOCONTROLS 1

- 🔔 Heu de controlar periòdicament que el registre de recollida està actualitzat i que totes les dades són correctes.

QUAN: mensualment

REGISTRES 2

- 📄 Registre de lliuraments de la llet
- 📄 Rebut de lliurament de la llet

2. ALIMENTACIÓ

2.1. Producció d'aliments

REQUISITS OBLIGATORIS 4

- ▶ Cal evitar que els aliments produïts en l'explotació presentin cap perill microbiològic, químic o físic, ni per als animals ni per a la llet.
- ▶ Cal que l'ús d'additius o premescles (tret dels ensitjats) per a la producció de pinsos per part del ramader segueixi els controls detallats en l'annex II *Elaboració de pinsos en l'explotació* i cal que porteu els registres corresponents.
- ▶ Cal respectar els períodes de supressió dels productes fitosanitaris o altres productes químics que s'utilitzen per a l'alimentació animal i emplenar el registre de fitosanitaris.
- ▶ Cal que el registre d'entrada d'aliments asseguri la traçabilitat dels aliments subministrats al ramat (vegeu l'annex III *Registre d'entrada d'aliments*).

PRÀCTIQUES CORRECTES 4

- 👍 Heu d'assegurar-vos que els aliments produïts en l'explotació són de qualitat elevada i no contenen agents contaminants externs.
- 👍 Heu de consultar les guies de bones pràctiques agràries per al conreu i la guia d'aplicació de nitrogen.
- 👍 Heu de mantenir un pla d'adobatge.
- 👍 Heu d'analitzar les terres, aigües de reg i dejeccions per poder prendre les decisions tècniques que necessiteu.

AUTOCONTROLS 3

Heu d'analitzar els aliments produïts en l'explotació.

QUAN: abans d'un mes des de l'inici del consum per als aliments ensitjats i cada cop que entri un lot d'aliments secs

Heu de comprovar que el registre d'entrada dels aliments estigui actualitzat.

QUAN: mensualment

Heu de comprovar l'estat, la qualitat i l'absència d'agents contaminants en els aliments i farratges produïts en l'explotació (contaminació macroscòpica).

COM: visualment
QUAN: mensualment

REGISTRES 4

Resultats d'analítiques d'aliments produïts en l'explotació

Carnet d'aplicador de productes fitosanitaris

Registre de fitosanitaris

Registre d'entrada d'aliments

2.2. Compra d'aliments

REQUISITS OBLIGATORIS 2

Cal obtenir pinsos únicament procedents d'establiments registrats o autoritzats.

Cal que els aliments comprats no presentin cap perill microbiològic, químic o físic, ni per als animals ni per a la llet.

PRÀCTIQUES CORRECTES 2

 Heu de guardar una mostra precintada i identificada dels aliments comprats, com a mínim fins a 2 mesos després d'haver acabat el producte.

 N'heu de guardar les etiquetes durant 3 anys.

AUTOCONTROLS 2

 Heu de verificar que els proveïdors de pinso de l'explotació disposen de registre sanitari.

COM: mirant el número de registre que ha de constar en els albarans o en les etiquetes (és un número d'11 dígits amb la lletra α que els precedeix) o bé demanant al proveïdor un certificat amb el número de registre

QUAN: la primera vegada que comprem pinso al proveïdor

 Heu de comprovar la composició dels pinsos comprats.

COM: llegint-ne les etiquetes

QUAN: cada cop que arribin; a les etiquetes hi ha de constar la llegenda **Matèria primera per a alimentació animal** (aquesta llegenda ens assegura que compleix els requisits específics per a aquella matèria primera)

REGISTRES 2

 Etiquetes dels aliments comprats

 Albarans de compra

2.3. Emmagatzematge dels aliments

REQUISITS OBLIGATORIS 5

- ▶ Cal no emmagatzemar productes tòxics (fitosanitaris, fertilitzants, biocides, etc.) ni llavors en el mateix lloc que els aliments.
- ▶ Cal que mantingueu les zones d'emmagatzematge netes i endreçades.
- ▶ Cal emmagatzemar els aliments per separat, segons les espècies que els han de consumir, amb la finalitat d'evitar contaminacions encreuades dels aliments; els pinsos medicamentosos cal emmagatzemar-los per separat.
- ▶ Cal posar a punt un sistema de control de plagues. **COM:** amb un pla de lluita contra plagues i altres animals indesejables
- ▶ Cal netejar les zones d'emmagatzematge i les sitges regularment per evitar la contaminació encreuada innecessària i altres perills (vegeu l'annex IV *Pla de neteja i desinfecció*).

PRÀCTIQUES CORRECTES 3

- 👍 Heu de documentar el pla de lluita contra plagues amb un croquis que indiqui la ubicació de totes les mesures de control contra les plagues i les seves característiques (vegeu l'annex I *Pla de control de plagues*).
- 👍 Heu d'arxivar les fitxes tècniques i de seguretat dels productes utilitzats en el Pla de control de plagues.
- 👍 Heu de seguir un pla de neteja per a les zones d'emmagatzematge (vegeu l'annex IV *Pla de neteja i desinfecció*).

AUTOCONTROLS 2

- 🔔 Heu d'inspeccionar regularment l'estat de conservació dels aliments emmagatzemats en l'explotació. **QUAN:** diàriament
- 🔔 Heu de comprovar periòdicament l'eficàcia del pla de lluita contra les plagues (vegeu l'annex I *Pla de control de plagues*).

REGISTRES 3

- Fitxes tècniques i de seguretat dels productes zoosanitaris
- Croquis que indiqui la ubicació de totes les mesures de control contra plagues i les seves característiques
- Carnet d'aplicador i manipulador de productes zoosanitaris

2.4. Subministrament d'aliments

REQUISITS OBLIGATORIS 3

- Cal adaptar les racions a les necessitats fisiològiques dels animals.
- Cal que tots els animals tinguin accés fàcil i directe als aliments.
- Cal utilitzar només components autoritzats.

PRÀCTIQUES CORRECTES 6

- Heu d'arxivar les fórmules de la ració dels animals (signades per un responsable tècnic).
- No heu de subministrar als animals aliments en mal estat de conservació o caducats, ja que això representa un risc per a la salut dels animals o per a la qualitat de la llet.
- Heu d'eliminar els aliments en mal estat.
- Heu de manipular els aliments correctament amb els utensilis i la maquinària nets i en bon estat.
- Heu de netejar les menjadores diàriament per assegurar unes bones condicions de higiene.
- Heu d'assegurar-vos que la superfície de sòl que s'utilitza com a menjadora és de material no porós (gres, acer inoxidable, etc.).

AUTOCONTROLS 2

Heu de controlar periòdicament la neteja de les menjadores.

QUAN: diàriament

Heu de comprovar periòdicament que les racions subministrades als animals són les adequades.

QUAN: diàriament

REGISTRES 1

Arxiu de fórmules de la ració

3. SUBMINISTRAMENT D'AIGUA ALS ANIMALS

REQUISITS OBLIGATORIS 3

- ▶ Cal que l'explotació disposi d'un sistema d'abastament d'aigua neta per abeurar els animals. En particular, els valors de concentració de coliformes i *Escherichia coli* cal que estiguin per sota els límits legals establerts (vegeu l'annex V *Aigua a l'explotació*).
- ▶ Cal que els equips per al subministrament d'aigua es concebin, construeixin i ubiquin de manera que el risc de contaminació de l'aigua es redueixi al mínim.
- ▶ Cal que tots els animals tinguin accés fàcil i directe a l'aigua de beguda.

PRÀCTIQUES CORRECTES 5

Heu de netejar els abeuradors per mantenir-los en bones condicions de higiene.	QUAN: setmanalment
Heu de regular correctament el flux dels abeuradors segons la demanda dels animals.	COM: equilibrant convenientment la pressió de l'aigua dels abeuradors i tenint cura d'un bon reglatge per evitar-ne pèrdues i vessaments innecessaris
Heu d'establir un manteniment preventiu de les instal·lacions que permeti detectar i reparar les fuites tan ràpid com sigui possible.	
Heu d'evitar que l'aigua dels abeuradors i l'aigua de pluja es barregin amb les dejeccions.	COM: utilitzant un sistema de recollida independent
Heu de fer el manteniment dels dipòsits acumuladors d'aigua, en cas de tenir-ne. Els dipòsits han d'estar permanentment tapats.	QUAN: mensualment, inspeccioneu l'estat físic i un cop l'any, feu-ne un control intern

AUTOCONTROLS 4

Heu de verificar que l'aigua subministrada no està contaminada.

COM: analitzant l'aigua almenys un cop l'any, tal com es detalla en l'annex V

Heu de conservar els resultats de les analítiques de l'aigua dels 2 últims anys.

Heu de controlar el sistema de potabilització de l'aigua.

QUAN: setmanalment

Heu de verificar que l'aigua subministrada és suficient per al nombre d'animals de l'explotació.

COM: controlant que els abeuradors estiguin plens i observant els animals i la seva producció

REGISTRES 1

Resultats de les analítiques de l'aigua

4. ESTAT SANITARI DELS ANIMALS

REQUISITS OBLIGATORIS 8

- ▶ Cal que en l'explotació respecte el Programa nacional d'eradicació de malalties: llengua blava, encefalopaties espongiformes transmissibles, i brucel·losis ovina i caprina (vegeu l'annex VI *Malalties de declaració obligatòria*).
- ▶ Cal seguir els programes de vigilància i control de zoonosis i d'agents zoonòtics establerts.
- ▶ Cal vigilar regularment l'estat de salut dels animals i l'aspecte general del ramat.
- ▶ Cal avisar el veterinari en cas de sospita d'una patologia; si és una malaltia infecciosa inclosa en el Programa nacional d'eradicació, cal notificar la sospita a l'autoritat competent i cal que us comprometeu a seguir la reglamentació vigent.
- ▶ Cal aïllar els animals malalts o sospitosos, si s'escau, el temps necessari en una zona apropiada a fi de comprovar-ne l'estat sanitari.
- ▶ Cal realitzar una neteja i desinfecció adequades de l'estable i dels equips, si s'escau, després de l'aparició d'una malaltia.
- ▶ Cal que un veterinari realitzi, almenys 1 cop/any, una visita a l'explotació per valorar l'estat sanitari del ramat.
- ▶ Cal disposar d'un programa sanitari revisat anualment.

PRÀCTIQUES CORRECTES 3

- 👍 Heu de disposar en l'explotació de mitjans adequats per a la neteja i desinfecció.
- 👍 Heu de disposar en l'explotació d'una zona apropiada d'aïllament per a animals malalts o ferits.
- 👍 Heu d'utilitzar només productes autoritzats per a la neteja i desinfecció i heu de seguir les instruccions de l'etiqueta.

AUTOCONTROLS 2

- Heu de verificar que els animals estan en bon estat de salut i que el seu aspecte general és correcte.
- Heu de verificar que els certificats sanitaris dels animals estan actualitzats i classificats, que s'apliquen els programes nacionals d'eradicació de malalties i que les pràctiques utilitzades per controlar l'estat de salut dels animals són les més adequades.

REGISTRES 1

- Registre del programa sanitari actualitzat

5. MEDICAMENTS I TRACTAMENTS DELS ANIMALS

5.1. Emmagatzematge dels medicaments

REQUISITS OBLIGATORIS 7

- ▶ Cal desar els medicaments en un lloc segur, adequat i tancat.
- ▶ Cal limitar l'ús de medicaments a treballadors amb formació, qualificació i/o experiència adients.
- ▶ Cal emmagatzemar els medicaments seguint les indicacions de l'etiqueta.
- ▶ Cal emmagatzemar els fàrmacs en l'envàs original.
- ▶ Cal identificar clarament els medicaments caducats i cal separar-los.
- ▶ Cal mantenir net i en bon estat l'equipament sanitari.
- ▶ Cal arxivar les receptes un mínim de 5 anys.

PRÀCTIQUES CORRECTES 2

- 👍 Heu de separar els medicaments que es poden utilitzar per als animals en lactació de la resta.
- 👍 Heu d'emmagatzemar els residus zoonosanitaris en recipients tancats per un període igual o inferior a 6 mesos; uns gestors autoritzats s'encarreguen de tractar-los i, per recollir-los, podeu emprar els serveis d'associacions o distribuïdors de productes zoonosanitaris.

AUTOCONTROLS 4

 Heu de comprovar que no hi ha cap medicament caducat en l'explotació i, si n'hi ha, l'heu de separar i eliminar regularment.	QUAN: mensualment
 Heu de comprovar que tots els medicaments es classifiquen correctament i s'emmagatzemen en un lloc segur i tancat.	QUAN: mensualment
 Heu de comprovar que tots els medicaments tenen recepta.	QUAN: mensualment
 Heu de comprovar que els medicaments que s'utilitzen no estan caducats.	QUAN: mensualment

REGISTRES 1

 Receptes de tractaments veterinaris

5.2. Tractament dels animals

REQUISITS OBLIGATORIS 4

 Cal que només els treballadors amb formació, qualificació i experiència adequades administrin els tractaments i medicaments als animals.
 Cal tenir mitjans per identificar els animals tractats (esprais, cintes al peu, etc.), de manera que totes les persones que participen en la munyida puguin separar la llet produïda per aquests animals.
 Cal emplenar un registre amb els tractaments administrats als animals (vegeu l'annex VII <i>Registre de tractaments administrats</i>).
 Cal respectar escrupolosament el període de supressió ocasionat pels fàrmacs.

PRÀCTIQUES CORRECTES 6

- Heu de tractar els animals malalts amb el medicament adequat.
 - Heu d'utilitzar medicaments tan sols quan són necessaris.
 - Heu d'utilitzar només els fàrmacs autoritzats i prescrits per un veterinari.
 - Heu de seguir estrictament les instruccions de la recepta i del prospecte del medicament.
 - Heu d'actuar si teniu cap sospita que la llet d'animals en tractament s'ha barrejat amb la llet del tanc, a fi de garantir que la llet final no té concentracions elevades de medicaments, la qual cosa impediria que entrés dins la cadena alimentària.
- COM:** analitzant la llet amb equips de detecció ràpida d'antibiòtics abans de sortir de l'explotació
- Heu de deixar constància de la incidència, en cas que el resultat de la prova d'antibiòtics sigui positiu, i heu de destruir la llet llençant-la al femer.

AUTOCONTROLS 2

- Heu de verificar que es respecta escrupolosament el període supressió per als medicaments utilitzats.
 - Heu de comprovar que el registre dels tractaments està actualitzat.
- COM:** comprovant les dates dels tractament administrats, respectant les indicacions del medicament i, en cas de dubte, realitzant una prova ràpida d'inhibidors
- QUAN:** mensualment

REGISTRES 1

- Registre de tractaments administrats

6. MUNYIDA I EMMAGATZEMATGE

6.1. Local de munyida i lleteria

REQUISITS OBLIGATORIS 6

- ▶ Cal que els locals es mantinguin nets i en bon estat.
- ▶ Cal que els terres i les parets es puguin netejar i desinfectar fàcilment; a més, cal que els terres permetin l'evacuació dels líquids mitjançant un sistema de drenatge.
- ▶ Cal que la lleteria estigui separada de l'exterior per una porta que permeti tancar-la i que disposi d'un sostre aïllat i segellat; a més, cal que estigui separada físicament de l'estabulari i del local de munyida.
- ▶ Cal que els locals de munyida i emmagatzematge de la llet estiguin separats de tota font de contaminació, com ara serveis i femers.
- ▶ Cal que els locals de munyida i emmagatzematge de la llet tinguin un sistema que proveeixi suficient aigua potable per netejar.
- ▶ Cal garantir l'abastament d'aigua calenta en quantitat i temperatura suficients per assegurar una higiene correcta de les instal·lacions i equips; al final de la neteja, la temperatura ha de ser superior a 40°C.

PRÀCTIQUES CORRECTES 6

- No heu de dipositar mai les deixalles en el local de munyida ni en el local d'emmagatzematge de la llet; heu de deixar els locals nets i endreçats al final de la munyida.
- Heu d'evitar la introducció i la presència de cap animal dins els locals de munyida i emmagatzematge; si és necessari, apliqueu-hi un pla de lluita apropiat, que heu de documentar amb un plànol indicador de la ubicació de totes les mesures de control contra les plagues, a banda de les seves característiques (vegeu l'annex I *Pla de control de plagues*).
- No heu d'emmagatzemar productes químics, farmacèutics o residus perillosos en el local de munyida ni en la lleteria.
- Heu de disposar en l'explotació de sistemes d'il·luminació de la sala que permetin veure bé els animals durant la munyida; a més, els sistemes d'il·luminació de la lleteria han d'il·luminar correctament l'arqueta del tanc a fi d'inspeccionar-la durant la càrrega de la llet cap a la cisterna. També és important que la pica de neteja dels estris estigui il·luminada.
- Heu de disposar en l'explotació de sistemes de ventilació que evitin condensacions sobre les parets.
- Heu de netejar el local de munyida immediatament després de cada munyida i la lleteria, almenys un cop al dia.

AUTOCONTROLS 3

Heu de comprovar que es compleix el Pla de control plagues, en cas de disposar-ne.	QUAN: mensualment
Heu de verificar que hi ha aigua calenta en quantitat i temperatura suficients.	COM: amb un termòmetre
QUAN: trimestralment
Heu de verificar regularment que els procediments i la freqüència de neteja del local de munyida i de la lleteria són els més adequats per mantenir els locals en bones condicions d'higiene.	COM: visualment
QUAN: diàriament

REGISTRES 1

- Plànol amb la ubicació de totes les mesures de control contra les plagues, si cal

6.2. Materials, equips de munyida i de refrigeració de la llet

REQUISITS OBLIGATORIS 6

- ▶ Cal que les superfícies dels equips en contacte amb la llet siguin fàcils de netejar i fetes amb materials llisos i innocus.
- ▶ Cal que la regulació de la màquina de munyida (buit, pulsació, etc.) s'adapti als animals.
- ▶ Cal que el tanc tingui un termòmetre.
- ▶ Cal que, un cop transcorregudes 2 hores des de l'acabament de la munyida, la llet emmagatzemada al tanc estigui com a màxim a 6°C (si es recull cada 2 dies) i a 8°C (si es recull diàriament).
- ▶ Cal usar aigua potable de consum humà per netejar equips i materials en contacte amb la llet.
- ▶ Cal que la temperatura mínima d'emmagatzematge superi els 0°C.

PRÀCTIQUES CORRECTES 11

- Heu de netejar l'equip de munyida i l'equip de refrigeració de la llet segons els procediments establerts en l'annex IV *Pla de neteja i desinfecció*.
- Heu de netejar l'equip de munyida després de fer-lo servir.
- Heu de netejar i desinfectar el tanc després de cada recollida de llet.
- Heu de netejar i desinfectar, després de cada munyida, els recipients i materials que són en contacte amb la llet, i heu de protegir-los fins al proper ús.
- Heu de canviar els filtres de munyida (si són de paper) o netejar-los (si són metàl·lics) després de fer-los servir.
- Heu d'utilitzar detergents d'empreses amb registre sanitari i productes de desinfecció autoritzats; aquests productes han d'estar etiquetats correctament.
- Heu de seguir les instruccions d'ús per als productes químics i heu de respectar la rutina de neteja establerta, a fi que no hi hagi cap risc que el producte de neteja –o el desinfectant utilitzat– es barregi amb la llet o pugui contaminar-la.
- Heu d'arxivar totes les fitxes tècniques i de seguretat dels productes utilitzats.
- Heu de mantenir nets, desinfectats i en bones condicions d'ús els equips de munyida i refrigeració de la llet, tot respectant les normes del fabricant.
- Heu de renovar les peces deteriorades per l'ús –mugroneres i tubs elàstics–, segons les indicacions del fabricant; heu de conservar les factures o els albarans d'aquestes peces amb les especificacions tècniques i la data d'instal·lació, com a mínim fins a la nova reposició.
- Heu de fer que, almenys un cop l'any, un tècnic qualificat o responsable revisi exhaustivament els equips de munyida i refrigeració de la llet; després, heu de conservar les fitxes de revisió dels equips –signades pel tècnic– fins a la propera revisió, a més dels justificants de les possibles revisions realitzades.

AUTOCONTROLS 7

 Heu de comprovar el bon funcionament del tanc, en particular el temps que triga a arribar a la temperatura de refrigeració i conservació.	QUAN: diàriament
 Heu de verificar que els procediments i la freqüència de neteja i desinfecció d'equips i materials en contacte amb la llet són els adequats per mantenir aquests elements en bones condicions d'higiene i desinfecció.	COM: visualment
 Heu de controlar l'estat de neteja d'equips i materials.	COM: visualment QUAN: diàriament
 Heu de verificar que els productes de neteja i desinfecció utilitzats estan autoritzats per a ús alimentari, que són en un lloc segur i que les condicions d'emmagatzematge són les adients.	COM: tenint les fitxes tècniques i de seguretat
 Heu de verificar el bon funcionament de l'equip durant la munyida.	COM: inspeccionant els animals durant la munyida
 Heu de verificar regularment que el termòmetre del tanc mesuri correctament la temperatura.	COM: amb un termòmetre sonda, la temperatura mesurada amb un termòmetre sonda ha de ser la mateixa ($\pm 1^{\circ}\text{C}$) que la indicada pel termòmetre del tanc QUAN: anualment
 Heu de verificar que s'han revisat els equips de munyida i refrigeració de la llet.	COM: amb els registres

REGISTRES 2

 Fitxes tècniques i de seguretat dels productes utilitzats per a la neteja i desinfecció de materials i equips
 Fitxes de revisió dels equips de munyida i refrigeració de la llet

6.3. Personal de munyida

REQUISITS OBLIGATORIS 2

- ▶ Cal que el personal de munyida compleixi les normes d'higiene establertes legalment, d'acord amb la feina que fan.
- ▶ Cal que el personal de munyida tingui la capacitació adequada per munyir correctament.

PRÀCTIQUES CORRECTES 7

- 👍 Heu de munyir segons les pautes de munyida i heu de protegir la llet enfront de qualsevol font de contaminació.
- 👍 Heu d'evitar que el personal que pateix malalties contagioses tingui contacte directe amb els animals.
- 👍 Heu de procurar que el personal es renti mans i braços abans de cada munyida i cada cop que sigui necessari durant aquest procés.
- 👍 Heu d'obligar el personal de munyida perquè usi roba neta per munyir.
- 👍 No heu de munyir si teniu ferides obertes.
- 👍 Heu d'utilitzar guants nets per a la munyida.
- 👍 No heu de fumar, beure ni menjar durant la munyida.

AUTOCONTROLS 1

- 🔔 Heu de verificar regularment que el personal de munyida compleix les normes d'higiene.

COM: visualment
QUAN: mensualment

6.4. Pautes de munyida

REQUISITS OBLIGATORIS 8

- ▶ Cal que la munyida segueixi uns procediments establerts, que respectin les necessitats fisiològiques i protegeixin la salut dels animals.
- ▶ Cal que la munyida es dugui a terme en condicions higièniques i sanitàries adequades.
- ▶ Cal que la rutina de munyida garanteixi la detecció de llet no apta per al consum humà abans de muntir (calostre –líquid ric en anticossos i minerals, que precedeix la producció de llet crua–, llet alterada o infectada per mastitis en femelles lleteres, sang, animals en tractament, etc.).
- ▶ Cal seguir tots els passos de la rutina de munyida amb compte i sense provocar cap trauma a l'animal.
- ▶ Cal utilitzar un sistema adequat i segur per separar la llet no apta per al consum humà (cal separar tota la llet d'animals malalts o en tractament):
 - Munyiu els animals tractats els últims.
 - Separeu la llet i netegeu el mesurador volumètric, si en teniu, quan hàgiu muntit un animal tractat.
 - Separeu la llet directament en un recipient, si feu una munyida directa.
- ▶ Cal que els animals no presentin malalties contagioses transmissibles a les persones i que no transmetin característiques organolèptiques anormals a la llet, així com procurar que tinguin un bon estat de salut.
- ▶ Cal que les mugroneres es col·loquin amb precaució i que la munyida sigui ràpida i completa, a fi d'evitar una munyida excessiva.
- ▶ Cal separar el calostre fins al 5è dia després del part.

PRÀCTIQUES CORRECTES 7

- Heu de munyir els animals quan tinguin el braguer net i sec.
- Heu de rentar els mugrons i eixugar-los amb paper o draps individuals, nets i secs; us heu d'assegurar que els mugrons estan nets i secs abans de posar-los la mugronera. Heu d'usar productes de desinfecció autoritzats, quan calgui.
- Heu de controlar la llet de cada animal, eliminant-ne els primers raigs; heu de vigilar especialment la presència de coàguls, fibres o l'aigualiment de la llet.
- Heu de retirar correctament les mugroneres, sempre després d'haver tallat el buit.
- Heu de protegir els mugrons amb un desinfectant autoritzat, segur i eficaç, immediatament després de la muniya.
- Heu d'evitar que els animals s'ajegin immediatament després de la muniya.
- Heu d'arxivar les fitxes tècniques i de seguretat dels productes de neteja i desinfecció dels braguers.

AUTOCONTROLS 2

Heu de verificar que els procediments establerts per a la muniya són els adequats.	COM: visualment
QUAN: diàriament
Heu de verificar que el filtre està net després de cada muniya.	COM: visualment

REGISTRES 1

- Fitxes tècniques i de seguretat dels productes utilitzats per a la neteja i la desinfecció del braguer

7. RECOLLIDA DE MOSTRES

AUTOCONTROLS 4

Heu de prendre mostres en presència del titular.

QUAN: mensualment

Heu de verificar les etiquetes identificadores.

COM: amb els resultats analítics, ja que poden ser indicadors d'una mala presa

Heu de comprovar que les mostres es transporten en neveres isotèrmiques.

COM: amb els resultats analítics, ja que poden ser indicadors d'un transport incorrecte

QUAN: mensualment

Heu de controlar l'acreditació del transportista.

8. QUALITAT DE LA LLET

REQUISITS OBLIGATORIS 2

- ▶ Cal que la llet compleixi els requisits establerts per la legislació vigent (vegeu l'annex VIII *Paràmetres legiscats per a la llet crua*).
- ▶ Cal que cada mes recolliu i analitzeu almenys 2 mostres de llet.

PRÀCTIQUES CORRECTES 1

- 👍 Heu d'exigir a qui recull la llet –o a l'empresa compradora– que prengui una mostra del tanc cada cop que reculli la llet de la vostra explotació.

AUTOCONTROLS 4

- 🔔 Heu d'usar els resultats de les analítiques com a indicadors per actuar en diferents aspectes:
 - Concentració de gèrmens: neteja de les instal·lacions i del ramat o neteja i funcionament del sistema de munyida i emmagatzematge de la llet.
 - Concentració de cèl·lules somàtiques: situació de mastitis en el ramat, estat de les instal·lacions (llits), la munyida (buit) i contagis.
 - Punt crioscòpic: neteja i funcionament de l'equip de munyida.
 - Absència de residus antibiòtics: funcionament del sistema d'identificació, notificació i separació de la llet d'animals tractats.
- 🔔 Heu d'utilitzar el resultat individual de cèl·lules somàtiques de cada animal com a indicador de l'estat sanitari de la mama i per fer revisions posteriors, en cas de realitzar el control lleter.
- 🔔 Heu d'arxivar els resultats de les anàlisis de les mostres de llet com a mínim durant 2 anys.
- 🔔 Heu de revisar els resultats de les analítiques de la llet quan us els comuniquen.

REGISTRES 1

- 📄 Resultats de les analítiques realitzades

9. MEDI AMBIENT

REQUISITS OBLIGATORIS 2

- ▶ Cal que les explotacions comptin amb un pla de dejeccions validat per poder tenir la llicència o l'autorització ambiental, la qual es revisa com a màxim cada 8 anys (tret que es produeixi un canvi substancial o que la llicència/autorització mateixa indiqui un termini de revisió inferior); cal complir les disposicions que hi consten.
- ▶ Cal que les explotacions emplenin el Llibre de dejeccions aplicades als camps.

PRÀCTIQUES CORRECTES 6

- 👍 Heu de distingir –en cas d'explotacions de nova construcció o d'explotacions les instal·lacions de les quals ho permetin– d'una banda, les *aigües verdes* (procedents de la sala d'espera i les àrees ocupades pels animals), gestionades amb la resta de les dejeccions líquides i d'altra banda, les *aigües blanques* (procedents de la neteja de les instal·lacions de munyida), gestionades independentment ja que contenen restes de productes de neteja del sistema de munyida, un contingut elevat de greix i sal, i certa temperatura.
- 👍 Heu d'evitar el contacte de les aigües pluvials amb els contaminants (fems, pinsos, residus, etc.), en el cas d'explotacions de nova construcció o d'explotacions les instal·lacions de les quals ho permetin.
COM: amb un sistema independent de recollida de les aigües pluvials
- 👍 Heu de netejar les instal·lacions amb aigua a pressió però minimitzant tant el consum com la generació d'aigües residuals, en cas d'explotacions de nova construcció o d'explotacions les instal·lacions de les quals ho permetin.
- 👍 Heu d'emprar preferiblement la ventilació natural, si la instal·lació ho permet, tenint en compte el règim predominant de vents per evitar molèsties i reduir despeses d'energia.
- 👍 Heu d'establir un programa de manteniment i control de les instal·lacions, la maquinària, els estris, els consums i, específicament, les fuites (abeuradors, basses, etc.) per estalviar aigua i energia, en cas d'explotacions de nova construcció o d'explotacions les instal·lacions de les quals ho permetin.
- 👍 Heu d'identificar les fonts de contaminació existents en la instal·lació (productes químics, olis, combustibles, etc.) i elaborar un pla específic orientat a reduir residus en què heu de descriure la gestió que cal realitzar per a cada tipus de residu –sempre ha d'estar d'acord amb la normativa vigent–, en cas d'explotacions de nova construcció o d'explotacions les instal·lacions de les quals ho permetin.

AUTOCONTROLS 2

Heu de comprovar que el Llibre de dejeccions es manté al dia.

QUAN: anualment

Heu de comprovar que els residus animals, medicamentosos, químics, etc. estan emmagatzemats en un lloc adequat.

COM: visualment

REGISTRES 3

Llicència o autorització ambiental i actes de control inicial i periòdic

Contractes per a la bona gestió dels residus generats en l'explotació

Llibre de dejeccions

10. BIOSEGURETAT

REQUISITS OBLIGATORIS 1

- ➊ Cal que les explotacions estiguin aïllades, a fi de limitar i regular sanitàriament l'accés de persones, animals i vehicles.

PRÀCTIQUES CORRECTES 6

- ➋ Heu d'establir zones de quarantena per als animals de compra forans a l'explotació.
- ➌ Heu de disposar en l'explotació d'un gual sanitari, o altres sistemes de desinfecció de rodes de vehicles, destinat a controlar-hi els vehicles provinents de l'exterior.
- ➍ Heu de tenir un sistema de desinfecció de sabates i botes a l'entrada de les naus.
- ➎ Heu de tenir dependències per a la higiene personal.
- ➏ Heu de fer que totes les persones que visiten l'explotació, i que provenen d'altres explotacions, passin per les dependències d'higiene personal a fi d'evitar possibles contaminacions.
- ➐ Heu d'utilitzar roba i calçat d'ús exclusiu i net.

AUTOCONTROLS 2

➑ Heu de verificar que els productes utilitzats per desinfectar les rodes dels vehicles i les persones estan autoritzats i que es guarden en llocs adequats.	COM: controlant visualment i amb les etiquetes de compra
➒ Heu de comprovar la concentració que cal aplicar del producte desinfectant per a rodes.	COM: amb l'etiqueta del producte

11. BENESTAR ANIMAL

REQUISITS OBLIGATORIS 13

- ▶ Cal que els animals siguin cuidats per personal suficient i que tingui la capacitat, els coneixements i la competència professional necessaris.
- ▶ Cal disposar d'il·luminació apropiada (fixa o mòbil) per poder dur a terme una inspecció completa dels animals en qualsevol moment.
- ▶ Cal que els materials amb què estan construïts els allotjaments dels animals no els ocasionin danys i cal que es puguin netejar i desinfectar a fons.
- ▶ Cal que els estables i accessoris per lligar els animals es construeixin i es mantinguin sense vores esmolades ni sortints que puguin ferir-los.
- ▶ Cal que l'aïllament i la ventilació de l'edifici garanteixin que la circulació de l'aire i la concentració de gasos es mantenen dins uns límits que no perjudiquen els animals.
- ▶ Cal una il·luminació adequada, almenys durant el període de llum natural, entre les 9 i les 17 hores; no heu de mantenir els animals a les fosques en cap cas.
- ▶ Cal protegir els animals mantinguts a l'aire lliure contra les inclemències del temps, els depredadors i el risc de malalties.
- ▶ Cal inspeccionar tots els equips automàtics o mecànics indispensables per a la salut i el benestar dels animals, com a mínim una vegada al dia.
- ▶ Cal que els animals rebin una alimentació sana, adequada a la seva edat i espècie, i en quantitat suficient a fi de mantenir un bon estat de salut i de satisfer les necessitats de nutrició.
- ▶ Cal que tots els animals tinguin accés als aliments a intervals adequats a les seves necessitats fisiològiques.
- ▶ Cal que els animals tinguin aigua per beure de qualitat adequada, accessible i en quantitat suficient.
- ▶ Cal que els equips per al subministrament d'aliments i d'aigua estiguin concebuts, construïts i ubicats de manera que se'n redueixi al màxim el risc de contaminació.
- ▶ Cal no administrar als animals cap altra substància, llevat de les administrades amb finalitats terapèutiques, profilàctiques o per al tractament zootècnic.

PRÀCTIQUES CORRECTES 3

- Heu de proporcionar als animals adults en lactació un jaç net i sec, amb un mínim d'1-1,5 m².
- Heu de controlar i atendre correctament els animals, dedicant-los el temps que calgui i tractant-los segons les seves necessitats.
- No heu de realitzar cap pràctica que representi un maltractament o un estrès innecessari per als animals.

AUTOCONTROLS 2

- Heu de verificar que els animals de l'explotació poden jeure, descansar i aixecar-se sense cap mena de dificultat.
- Heu de comprovar regularment que els llits dels animals estan nets i secs, i que els procediments establerts per a la neteja dels llits són els adequats.

COM: comprovant que més de la meitat dels animals pot estar ajaguda 2 hores després de la munyida, sense lesions visibles atribuïbles als abeuradors, les menjadores, etc.

COM: mirant que els animals no tinguin residus de matèria orgànica enganxats al pèl
QUAN: setmanalment

ANNEX I	
Pla de control de plagues	44
ANNEX II	
Elaboració de pinsos en l'explotació	47
ANNEX III	
Registre d'entrada d'aliments	48
ANNEX IV	
Pla de neteja i desinfecció.....	49
ANNEX V	
Aigua en l'explotació	52
ANNEX VI	
Malalties de declaració obligatòria	54
ANNEX VII	
Registre de tractaments administrats	60
ANNEX VIII	
Paràmetres legiscats per a la llet crua	61
ANNEX IX	
Lactància artificial en explotacions lleteres	63
ANNEX X	
Registres que cal mantenir.....	67
ANNEX XI	
Els meus autocontrols	69
ANNEX XII	
Acolliment en aquesta Guia	70

ANNEX I

Pla de control de plagues

DESRATITZACIÓ	
PREVENCIÓ	<u>Mesures higièniques:</u> • Mantenir cisternes i dipòsits d'aigua tancats • Evacuar deixalles diàriament • Endreçar l'estable, la lleteria, la sitja i els locals i equips Mantenir les barreres físiques de la granja o de l'accés al menjar: murs, parets, finestres, sostres, sòls de naus, sitges, terra del perímetre exterior
CONTROL	<u>Mensual</u> • Anotar les incidències • Anotar la mesura d'eradicació (tractament i/o aplicació de mesures preventives)
ERADICACIÓ	Utilitzar productes químics (<u>raticides</u>) permesos per a explotacions ramaderes o avisar una empresa especialitzada inscrita en el Registre oficial d'establiments i serveis de plaguicides (ROESP)
REGISTRES	• Plànol de l'explotació amb les trampes i els esquers aplicats • Fitxes tècniques i de seguretat dels productes zoosanitaris • Registre d'actuacions del Pla de control de plagues • Carnet de manipulador de tractaments DDD nivell bàsic (no permet aplicar productes, però sí canviar esquers, fer vigilància...)

DESINSECTACIÓ

PREVENCIÓ

Mesures higièniques:

- Mantenir cisternes i dipòsits d'aigua tancats
- Evacuar deixalles diàriament
- Endreçar l'estable, la lleteria, la sitja i els locals i equips

Mètodes físics: mosquiteres, aïllaments, sifons i reixes de desguassos, aparells elèctrics amb llum ultraviolada, trapes adhesives...

CONTROL

Revisar mensualment el funcionament dels dispositius contra plagues:

- Anotar les incidències; en cas de detectar la presència d'una plaga o tenir-ne indicis, apunteu-la en el registre, així com la mesura d'eradicació i/o prevenció aplicada

ERADICACIÓ

Utilitzar insecticides permesos per a explotacions ramaderes en cas de comptar amb el carnet d'aplicador de productes zoosanitaris o contractar una empresa especialitzada, inscrita en el Registre oficial d'establiments i serveis de plaguicides (ROESP)

Tipus de productes:

- Larvicides: evita que les larves esdevinguin adults
- Adulticides: mata les formes adultes, amb la qual cosa es redueix de forma immediata la població d'insectes; són de maneig i administració fàcils

REGISTRES

- Plànol de l'explotació amb les trapes i els esquers aplicats
- Fitxes tècniques i de seguretat dels productes zoosanitaris
- Registre d'actuacions del Pla de control de plagues
- Carnet de manipulador de tractaments DDD nivell bàsic (no permet aplicar productes, però sí canviar esquers, fer vigilància...)

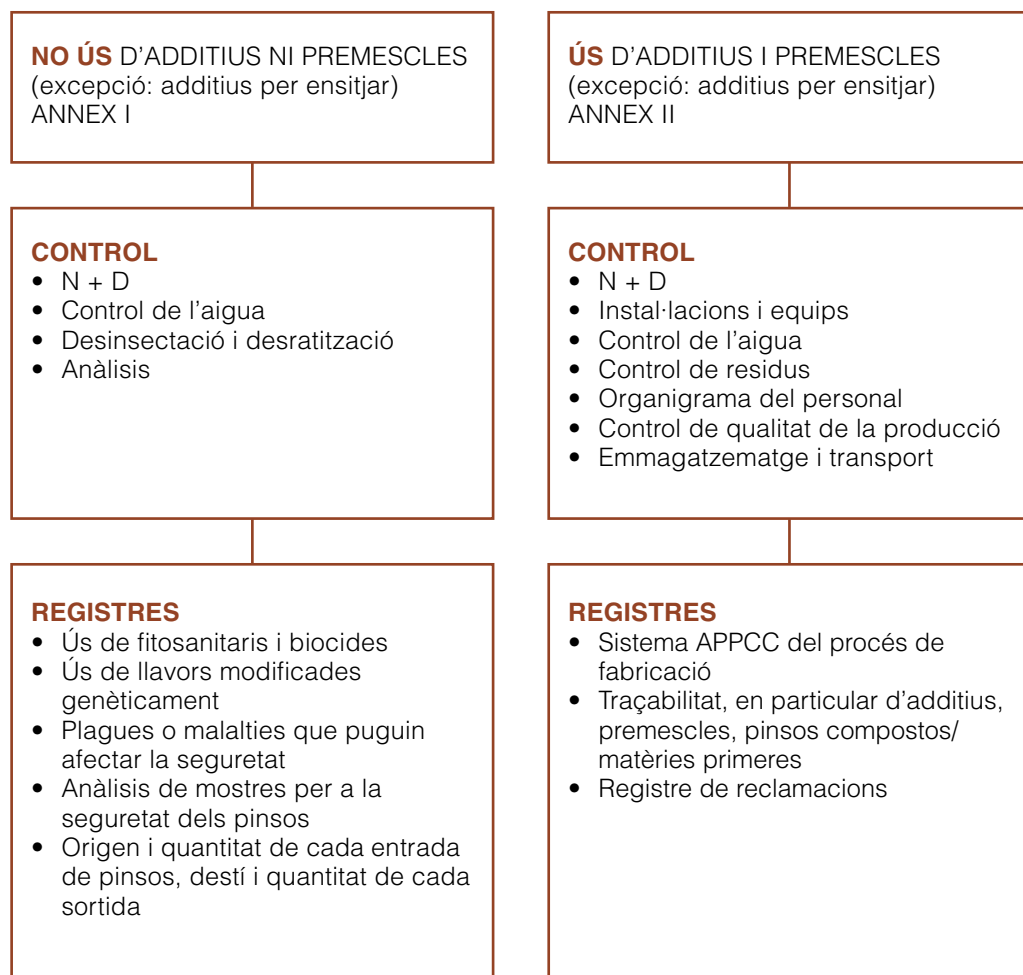
REGISTRE D'ACTUACIONS DEL PLA DE CONTROL DE PLAGUES

Observacions

ANNEX II

Elaboració de pinsos en l'explotació

D'acord amb el Reglament (CE) núm. 183/2005, d'higiene de pinsos, les explotacions es classifiquen segons si utilitzen additius i premescles o no, ja que les obligacions derivades són força diferents (es detallen en els annexos I i II d'aquest Reglament europeu). Aquí fem un petit resum del que s'exigeix a cada tipus d'explotació.

ANNEX III

Registre d'entrada d'aliments

[illegible]

1. Naturalesa: matèria primera / pinso / additiu / altres

2. Origen, cal guardar: albarans / factures / etiquetes

ANNEX IV

Pla de neteja i desinfecció

Abans de posar-nos a netejar cal tenir en compte dues premisses:

- Cal conèixer l'aigua de què disposem (duresa), ja que molts productes detergents i desinfectants s'inactiven amb aigües dures (molta calç).
- Cal tenir en compte les característiques del detergent a l'hora de triar-lo i conservar sempre la fitxa tècnica, que especifica la dosi, les precaucions d'ús, la protecció en aplicar-lo (ús de guants, mascaretes...).

PLA DE NETEJA I DESINFECCIÓ PER A ESTABLES

COM	És recomanable treure tots els equips mòbils de les instal·lacions (menjadores, tanques...) per netejar millor: 1. Eliminar, tant com pugueu, la matèria orgànica (fems, llits...); si cal, utilitzar estris per rascar parets, menjadores... 2. Aplicar productes detergents específics per al problema patit, barrejat amb aigua per retirar tota la matèria orgànica possible 3. Esbandir amb aigua freda a pressió per eliminar tota la brutícia i les restes de detergent 4. Deixar eixugar 5. Desinfectar: polvoritzar les instal·lacions
QUAN	• En buidar una nau • En canviar un lot sencer • En fer un buit sanitari...
REGISTRES	• Registre de N + D • Fitxes tècniques i de seguretat dels productes utilitzats

PLA DE NETEJA PER A MAGATZEMS D'ALIMENTS

COM	1. Endreçar el magatzem; assegureu-vos que no hi ha productes tòxics, ni llavors, ni material d'embalatge... 2. Escombrar
QUAN	<u>Mensualment</u>
REGISTRES	• Registre de N + D • Fitxes tècniques i de seguretat dels productes utilitzats

PLA DE NETEJA I DESINFECCIÓ PER A SITGES

COM	<u>Neteja</u>: buidar les sitges verticals del tot i netejar-les per dins <u>Desinfecció</u>: 2 cops/any cal desinfectar les sitges verticals amb productes comercials específics per a aquest ús
QUAN	En buidar-les
REGISTRES	• Registre de N + D • Fitxes tècniques i de seguretat dels productes utilitzats

PLA DE NETEJA I DESINFECCIÓ PER A MATERIAL I EQUIPS DE MUNYIDA I REFRIGERACIÓ DE LA LLET

COM	1. Esbandir inicialment amb aigua tèbia 2. Rentar amb aigua calenta i detergent alcalí, després desinfectant adequat (seguint les indicacions establertes pels fabricants dels productes usats quant a concentració, temperatura i temps d'actuació) 3. Esbandida final 4. Escorreguda o drenatge de totes les parts de l'equip Els dipòsits de calç cal eliminar-los, mínim, 1 cop/setmana: esbandir, rentar amb aigua calenta i detergent àcid, després desinfectant adequat (seguint les indicacions establertes pels fabricants dels productes usats quant a concentració, temperatura i temps d'actuació) <u>Desinfecció</u>: submergir els objectes en una solució desinfectant durant el temps establert en la fitxa de seguretat
QUAN	En usar-los
REGISTRES	• Registre de N + D (anoteu quan no ho feu) • Fitxes tècniques i de seguretat dels productes utilitzats

REGISTRE D'ACTUACIONS DEL PLA DE NETEJA I DESINFECCIÓ

[illegible]

Observacions

ANNEX V

Aigua en l'explotació

Aigua potable de consum humà

Aquesta aigua s'ha d'utilitzar per netejar les instal·lacions i tot allò que entri en contacte amb la llet.

Els paràmetres que cal controlar en aquest tipus d'aigua són:

A. PARÀMETRES MICROBIOLÒGICS		
Paràmetre		Valor paramètric
1. Bacteris coliformes		0 ufc/100 ml
2. <i>Escherichia coli</i>		
3. Enterococs		
4. <i>Clostridium perfringens</i>		
B. PARÀMETRES QUÍMICS		
Paràmetre		Valor paramètric
Nitrats		50 mg/l
Nitrits	Xarxa de distribució	0,5 mg/l
	Sortida de l'ETAP/dipòsit	0,1 mg/l

(ETAP= estació de tractament d'aigua potable)

C. PARÀMETRES INDICADORS

Paràmetre		Valor paramètric
1. Clor combinat residual		2,0 mg/l
2. Clor lliure residual		1,0 mg/l
3. Clorur		250 mg/l
4. Conductivitat		2.500 $\mu\text{S}/\text{cm}^{-1}$ a 20°C
5. pH	mínim	6,5
	màxim	9,5
6. Terbolesa	Xarxa de distribució	5 UNF
	Sortida de l'ETAP/dipòsit	1 UNF

Cal potabilitzar l'aigua amb substàncies permeses per al tractament d'aigua destinada a consum. En les explotacions, les aigües es potabilitzen normalment amb clor o derivats; cal controlar setmanalment la concentració de clor.

El peròxid d'hidrogen es pot aplicar en plantes de tractament i en la neteja de superfícies en contacte amb l'aigua de consum. Sempre, després de la neteja, cal esbandir posteriorment amb aigua apta per al consum.

Aigua potable de consum animal

L'explotació ha de disposar d'un sistema d'abastament d'aigua neta per abeurar els animals; en particular, els valors de concentració de coliformes i *E. coli* han de ser dins els límits legals establerts.

ANNEX VI

Malalties de declaració obligatòria

D'acord amb l'Ordre ARM/831/2009, enumerem un seguit de malalties que fan referència a múltiples espècies i de les quals hem escollit les que afecten els petits remugants. Aquesta selecció també es basa en les malalties més freqüents o que són d'interès econòmic per a l'explotació.

Detallarem algunes de les malalties que apareixen en l'annex IA, i que són de declaració obligatòria dins la Unió Europea:

1. Origen
2. Zoonosi (afecta les persones)
3. Síntomes
4. Disponibilitat de vacunes
5. Mesures de control

LLENGUA BLAVA O FEBRE CATARRAL OVINA

1. Infecció vírica que es dissemina a través d'una determinada espècie de mosquit
2. No és zoonosi
3. Lesions en la llengua, zona bucal, rodets coronaris (peülles)
4. Desinsectació prèvia al moviment d'animals
5. Pla vacunal anual

FEBRE AFTOSA O GLOSSOPEDA

1. Infecció vírica altament contagiosa i de fàcil transmissió a través de qualsevol excreció
2. És zoonosi
3. Lesions als llavis i les genives
4. Pla vacunal possible (segons el tipus de zona i la legislació aplicable)
5. Profilaxis (evitar el contacte entre animals sospitosos i sans), vacunació i eutanàsia

PESTA DELS PETITS REMUGANTS

1. Virus altament contagiós, a través del contacte directe entre els animals, que afecta els petits remugants, especialment cabrum
2. No és zoonosi
3. Febre alta, secrecions als ulls i fosses nasals, nafres en la boca, lesions necròtiques en les membranes mucoses, dificultat respiratòria i diarrea
4. Disponibilitat de vacuna sota control de l'Administració i en cas de brot; la immunitat de la vacuna és de 3 anys, com a mínim
5. No hi ha cap tractament en particular, només antibioteràpia per prevenir les infeccions pulmonars secundàries

VEROLES OVINA I CABRUNA

1. Virus altament contagiós amb elevades taxes de mortalitat, afecta oví i cabrum, per una predisposició vinculada a la raça i a la soca del virus; contagi directe entre animals i de forma indirecta a través d'instruments, vehicles o productes contaminats (farratge, llits). També hi ha una transmissió indirecte per insectes
2. No és zoonosi
3. Lesions cutànies: congestió, hemorràgia, edemes i necrosi que afecten les mucoses (ulls, boca, nas, faringe, tràquea, vulva, prepuci, mugrons); també un increment de la mida dels ganglis i lesions pulmonars greus
4. Hi ha vacuna disponible que proporciona immunitat per 2 anys, però no hi ha cap tractament
5. Seguir una profilaxi sanitària marcada per les administracions en cas de brot: aïllament dels animals i de les explotacions afectades, sacrifici dels animals afectats, eliminació adequada dels cadàvers i productes, desinfecció rigorosa, quarantena de l'explotació, i control del desplaçament d'animals i vehicles entre zones afectades i lliures

Detallarem les malalties que apareixen en l'annex IB i que són també de declaració obligatòria:

1. Origen
2. Zoonosi (afecta les persones)
3. Síntomes
4. Disponibilitat de vacunes
5. Mesures de control

AVORTAMENT ENZOÏTIC (CLAMIDIOSI)

1. Infecció bacteriana
2. Zoonosi
3. Avortaments, parts prematurs
4. Vacunes disponibles
5. Seguir un pla vacunal; tractament antibiòtic

AGALÀXIA CONTAGIOSA

1. Infecció bacteriana de la família dels micoplasmes
2. No és zoonosi
3. Tríada: coixesa, mastitis, ulls blancs
4. En explotacions lliures, fer un control anual; en explotacions afectades, vacunació cada 4-6 mesos
5. Vacunació de tot el ramat

ARTRITIS/ENCEFALITIS CAPRINA (AEC)

1. Infecció vírica
2. No és zoonosi
3. Inflamació crònica de les articulacions, forma nerviosa (paràlisi del terç posterior) o mastitis
4. No hi ha vacuna
5. No hi ha tractament; la profilaxi consisteix en detecció (anàlisi de sang) i sacrifici dels positius

BRUCEL·LOSIS OVINA I CABRUNA

1. Infecció bacteriana (*Brucella*)
2. Zoonosi: febres de Malta
3. Avortaments
4. Sanejament obligatori sense tractament
5. Vacuna entre els 3-6 mesos de vida

MALALTIA DE NAIROBI

1. Virus no contagiós que es transmet per paparres
2. No és una zoonosi
3. Gastroenteritis hemorràgica i elevada mortalitat; també febre alta
4. No hi ha cap vacuna; el contacte i la recuperació dels animals afectats proporciona una bona immunitat
5. Eliminar els vectors mitjançant insecticides adients i control dels moviments de països afectats

EPIDIDIMITIS OVINA (*Brucella ovis*)

1. Infecció bacteriana causada per *Brucella ovis*
2. No és zoonosi
3. Afecta els testicles dels mascles incrementant la mida, generalment unilateral; pot ser que cursi sense alteracions visibles
4. No hi ha vacunes
5. Control serològic i eliminació dels positius tant de mascles com de femelles

MAEDI-VISNA (pneumònia progressiva ovina –PPO–)

1. Infecció vírica
2. No és zoonosi
3. Afecta la glàndula mamària, les articulacions, els pulmons i el sistema nerviós
4. No hi ha vacunació possible
5. Programes de control i eradicació a través de la identificació i el sacrifici

PLEUROPNEUMÒNIA CONTAGIOSA CAPRINA

1. Infecció bacteriana (família micoplasma)
2. No és zoonosi
3. Febre, tos, dificultat respiratòria greu; alta mortalitat
4. Segons l'aplicació de la legislació (possibilitat de vacunació)
5. No hi ha tractament òptim (no està permès l'ús d'antibiòtics); en cas de malaltia: restricció de moviments, anàlisi i sacrifici dels positius

PRURIGEN LUMBAR O SCRAPIE

1. És l'encefalopatia espongiforme d'oví i cabrum; la causant és una proteïna priònica
2. Zoonosi: malaltia de Creutzeld-Jacob
3. Síntomes nerviosos i de comportament
4. Legislació aplicable actual: detecció i sacrifici
5. No hi ha vacunació possible

SALMONEL·LOSI (*Salmonella abortus ovis*)

1. Infecció bacteriana
2. Zoonosi
3. Avortaments i parts prematurs
4. Vacunes disponibles
5. Seguir un pla vacunal; tractament antibiòtic

ANNEX VI

Registre de tractaments administrats

[illegible]

ANNEX VIII

Paràmetres legislats per a la llet crua

Els operadors de l'empresa alimentària han d'iniciar procediments per garantir que la llet crua compleixi els criteris següents:

Colònies de gèrmens/ml a 30°C

≤1.500.000*

*Mitjana geomètrica mòbil observada durant un període de 2 mesos, amb almenys 2 mostres/mes

Tot i així, en el cas que es destini llet crua a la fabricació de productes realitzats amb llet crua mitjançant un procés que no impliqui cap tractament tèrmic, els operadors de l'empresa alimentària han d'adoptar mesures per garantir que la llet crua utilitzada compleix els criteris següents:

Colònies de gèrmens/ml a 30°C

≤500.000*

*Mitjana geomètrica mòbil observada durant un període de 2 mesos, amb almenys 2 mostres/mes

Els operadors de l'empresa alimentària han d'iniciar procediments per garantir que no es posi al mercat llet crua si:

1. Conté residus d'antibiòtics en una quantitat que supera els nivells autoritzats.
2. El total combinat de residus de substàncies antibiòtiques supera un valor màxim admissible.

Per a la validesa dels resultats analítics de la determinació del **punt crioscòpic**, s'admet un valor –o valors– mitjà per àrea geogràfica obtingut a partir d'un històric contrastable del laboratori d'anàlisis i del laboratori oficial de la comunitat autònoma.

Altres paràmetres legislatos que també cal controlar en les analítiques i que es fan freqüentment a la llet:

- Aflatoxina M1: contingut màxim de 0,050 µg/kg
- Plom: 0,020 mg/kg pes fresc
- Dioxines i PCB:

CONTINGUTS MÀXIMS

Suma de dioxines
(Σ PCDD/F)
Unitats OMS-TEQ

Suma de dioxines i PCB similars a las dioxines
(Σ PCDD/F + PCB-DL)
Unitats OMS-TEQ

3,0 pg/g greix

6,0 pg/g greix

ANNEX IX

Lactància artificial en explotacions lleteres

La lactància artificial és una tècnica que aporta beneficis econòmics, sanitaris i de maneig si es realitza correctament. Aquest annex, doncs, vol orientar el ramader en la implantació d'aquesta pràctica per tal que, en posar-la en marxa, aconseguixi un benefici final en els rendiments productius.

Però dur a terme aquesta pràctica ens pot portar un seguit de dificultats, que resoldrem detalladament amb la sèrie de recomanacions que us oferim en els quatre apartats següents:

ZONA DE LACTÀNCIA

1. Local fàcil de netejar i desinfectar
2. Local net i desinfectat
3. Local ventilat; amb sortida de gasos a través de finestres o bé amb xemeneies d'extracció, evitant corrents d'aire i humitats elevades (valors màxims del 80% d'humitat)
4. Temperatura ambient, al voltat de 23-26°C, sobretot en la zona dels primers dies d'encalostrament i ensenyament
5. Àrea d'encalostrament separada de la zona de cria
6. Separació dels animals per setmanes de vida en lots, els quals no han de superar els 25 cabrits o xais a fi d'evitar aixafaments en els primers dies de vida
7. Zona exterior amb llum natural
8. Menjar i beure a lliure disposició
9. Local amb enreixat plastificat o amb llit de palla

MAQUINÀRIA PER A LA LACTÀNCIA

1. Aigua potable, neta i contínua

2. Revisió periòdica dels estris de lactància i del bon funcionament

QUAN: diàriament

3. Neteja i desinfecció de tot el material d'ús per a l'elaboració de la llet: tetines, cubells, tubs...

QUAN: diàriament

4. Manteniment de tots els recipients de llet en pols o llet diluïda tapats per evitar la contaminació

5. Manteniment de la llet en un lloc amb poca humitat i a temperatura constant

6. Material de reposició per si s'espatlla o funciona malament el que utilitzem sempre

ROBOT D'ALIMENTACIÓ

1. Seguiment de les recomanacions del fabricant

2. Utilització de llets artificials

3. Els tubs de llet han de ser tan curts com pugueu, per mantenir la llet calenta

4. La llet ha de sortir de les tetines a una temperatura entre 32-35°C

5. Possibilitat de tenir entre 15-20 cabrits o xais per tetrina

6. A l'inici de la lactància, heu d'utilitzar tetines noves (han de ser les mateixes usades en els biberons) però aneu incrementant la duresa a mesura que els animals van creixent

CUBELLS D'ALIMENTACIÓ O BIBERONS

1. Utilització de llet artificial calenta o freda

2. Manteniment constant de la temperatura de la llet calenta entre 32-35°C i de la llet freda aproximadament a 20°C

3. No deixeu els cubells a lliure disposició dels animals durant tot el dia, ja que podeu provocar problemes digestius

4. A l'inici de la lactància, heu d'utilitzar tetines noves però aneu incrementant la duresa a mesura que els animals van creixent

EL CABRIT

1. Procedència de mares sanes amb un programa d'alimentació i de vacunació
2. Tallada i desinfecció dels cordons umbilicals just en néixer
3. Identificació dels cabrits (no cal fer-ho fins que els traiem de l'explotació per dur-los a l'escorxador)
4. Subministrament de calostre natural de diferents mares adultes; cal evitar l'ús de calostre de mares de primer part
5. Ús de calostre pasteuritzat, ideal per evitar la transmissió de malalties de mares a fills, fet que perpetua problemes com ara: artritis/encefalitis caprina, micoplasmes...
6. Subministrament de calostre durant les primeres hores de vida, com més aviat millor; és a dir, tan bon punt neixen s'han d'encalostrear:
 - Quantitat mínima del 10% del pes viu en les primeres 12 hores
 - Màxim del 5% del pes viu per presa de calostre, per evitar sobrecarregar l'estómac
 - 3 preses de calostre durant el primer dia de vida
 - 2 dies més de calostre, perquè aporta anticossos a la llum intestinal (no s'absorbeixen però serveixen per protegir el cabrit)
7. Aprenentatge dels cabrits a la tetina: han de tocar sempre a terra, tenir al costat cabrits ensenyats i utilitzar les mateixes tetines que durant la presa de calostre
8. Estimulació periòdica dels animals per menjar: intenteu d'evitar els empatxos i mireu els que es posen malalts

La mortalitat del cabrit està relacionada amb els nivells d'immunitat perinatal, el tipus de calostre, el pes viu en néixer, els problemes durant el part, les condicions ambientals i els problemes infecciosos.

MARES DELS CABRITS

1. Bona condició corporal
2. Seguiment d'un programa d'alimentació específic per al preparat
3. Maneig correcte de les cabres durant l'eixugada
4. Seguiment d'un pla de vacunació adequat **COM:** consulteu el veterinari
5. L'edat del primer cobriment ha de ser entre els 8-12 mesos; eviteu un excés d'engreix
6. Disposició d'una àrea de parts neta, desinfectada i separada dels altres lots

LLET ARTIFICIAL

1. Utilització de marques reconegudes sanitàriament i que comptin amb un sistema de qualitat certificada, és a dir, que les empreses disposin d'una ISO 9000
2. Els ingredients i el procés de fabricació són determinants en la qualitat del perfil nutritiu
3. La mida de la partícula de greix és determinant per a la digestibilitat: com més petita més digerible
4. Les fonts làcties de proteïna són les millors per ser digerides
5. La llet amb greix addicionat pel sistema d'encapsulament dins la proteïna és millor, ja que facilita la digestió en l'intestí i evita l'enranciment
6. La concentració del lactoreconstituït ha de seguir les pautes del fabricant

ANNEX X

Registres que cal mantenir

- Registre d'incidències

Traçabilitat dels animals

- Sol·licitud de cròtals
- Documents d'identificació bovina
- Llibre de l'explotació
- Guies sanitàries

Traçabilitat de la llet

- Registre de lliuraments de la llet
- Rebuts d'entrega de la llet

Alimentació dels animals

- Resultats d'anàlisi d'aliments
- Carnet d'aplicador de productes fitosanitaris i de zoosanitaris
- Registre d'entrada d'aliments
- Etiquetes dels aliments comprats
- Albarans de compra
- Fitxes tècniques i de seguretat de productes zoosanitaris
- Plànol d'ubicació de les mesures zoosanitàries
- Registre de control de plagues
- Arxiu de fórmules

Subministrament d'aigua als animals

- Resultats de les analítiques de l'aigua

Estat sanitari dels animals

- Registre del programa sanitari
- Fitxes tècniques i de seguretat de productes de neteja i desinfecció d'estables
- Registre de neteja i desinfecció

Medicaments i tractaments dels animals

- Receptes de tractaments veterinaris
- Registre de tractaments administrats

Munyida i emmagatzematge

- Fitxes tècniques i de seguretat de productes de neteja i desinfecció de materials i equips
- Fitxes de revisió de l'equip de munyida i de refrigeració de la llet
- Fitxes tècniques i de seguretat de productes de neteja i desinfecció de braguers

Recollida de mostres

- Resultats de les analítiques de la llet

Medi ambient

- Llicència ambiental
- Llibre de dejeccions
- Contractes per a la gestió de residus

ANNEX XI

Els meus autocontrols

ANNEX XII

Acolliment en aquesta Guia

Jo, _____ amb DNI _____
responsable de l'explotació _____
amb NIF/CIF _____ ubicada a _____
de la població de _____ m'acullo a la *Guia de pràctiques
correctes d'higiene per a les explotacions lleteres de bestiar oví i cabrum*, per
la qual cosa em comprometo a implantar en la meva explotació els requisitis
que hi estableix.

I, per què consti, signo aquest document.

_____, _____ de/d' _____ de 20 _____
(localitat) (data)

(signatura del responsable)

ASSOCIACIÓ CATALANA
DE MUNICIPIS I COMARQUES

FEDERACIÓ DE MUNICIPIS
DE CATALUNYA

www.gencat.cat/salut